

Frukter och frön

Årskurs: 4-6

Beräknad tidsåtgång: 2 timmar

Material: Tänk på att övningen genomförs både inom- och utomhus. Samtliga elever behöver en stor och luddig socka (som de inte är rädda om) och eventuellt maskeringstejp och material för att anteckna.

Koppling till centralt innehåll i grundskolans kurser

NO

- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling. Ekosystemtjänster, till exempel nedbrytning, pollinering och rening av vatten och luft.
- Enkla fältstudier och experiment. Planering, utförande och utvärdering.
- Hur djur, växter och andra organismer kan identifieras, sorteras och grupperas.

Genomförande:

Upplägg

I den här övningen får eleverna fundera över hur växters frukter och frön sprids. De får även själva undersöka insamlade frön för att ta reda på vilken växt de tillhör.

Rymdfrön

Japanska astronauter tog med hundratals körsbärs-trädsfrön till den internationella rymdstationen under 2008, varefter fröna planterades på flera platser runt om Japan. Omkring 265 frön togs från ett gammalt träd utanför ett buddhistiskt tempel i Gifu, i centrala Japan, som uppskattas vara 1 250 år gammal. Ett rymdfrö planterades nära templet. Det växte snabbare än andra körsbärsträdsfrön (som inte togs till rymden) och blommade vid fyra års ålder – omkring sex år tidigare än planerat. Kosmisk strålning kan vara orsaken.

Inledande diskussion

Inled med att diskutera följande frågor:

- **Hur sprids växters frukter och frön?**
- **Ge exempel på växter som sprids via vind, vatten, djur och människor.**

Ute – saml frön med hjälp av sockan

Bege er ut för att samla frön. Den absolut bästa platsen är en nyslagen äng, men det fungerar även i skogen, på gräs eller i någon annan naturmiljö med olika växter.

Eleverna sätter på sig sina sockor och promenerar omkring. Titta sedan efter om det fastnat några frön på sockorna. Plocka försiktigt bort dem från sockan och ta med hem till klassrummet.

Prova eventuellt med att dra maskeringstejp i gräset på samma sätt som med sockan. Om det fastnar frön på tejpens så plocka försiktigt bort dem och ta med tillbaka till klassrummet.

Tillbaka i klassrummet

Börja med att tillsammans diskutera:

- **Fastnade det några frön på sockan? Varför/varför inte?**
- **Fastnade det några frön på tejpens? Varför/varför inte?**

Eleverna arbetar sedan individuellt med att:

- **Rita av fröna**
- **Försöka examinera några och se vilken växt de kommer ifrån.**
Är det något frö som är vanligare än andra?

Fördjupning

Titta med lupp eller förstoringsglas och se om det finns några fiffiga fästanordningar på fröet.

Prova att plantera de frön som ni har samlat in. Tänk på att många frön måste ha varit utsatta för frost under vintern för att kunna gro. Läg dem därför först i frysen i någon vecka. Placera sedan planterade frön i olika miljöer; mörkt, ljus, varmt, svalt, tillför mycket vatten, lite vatten, näringsrik jord och sand. Följ sedan plantornas utveckling och mät höjden en gång i veckan.

